

משרד החינוך
מנהל פדגוגי
אגף בכיר - שירות פסיכולוגי ייעוצי

105
מסלולי
למנוע על ייסודות

השבוע הלאומי לגלישה בטוחה ברשת 2021

"הדבר הטוב נודע מהפכו" (מהר"ל, נצח ישאל)

העצמת הטוב בפרסומים ברשת

השבוע הלאומי לגלישה בטוחה ברשת תשפ"א בסימן "מתחברים על בטוח"

שיעור כישורי חיים לחמ"ד כיתות י'-י"ב
השלכות של פרסומים שלנו ברשת

הידעתם?

1. 67% מבני הנוער מדווחים כי יצא להם לראות פרסומים שליליים של תופעת השיימינג באינטרנט וברשתות החברתיות. 33% מבני הנוער מדווחים כי הם או מישהו מחבריהם חוו שיימינג.
2. 39% בלבד מבני הנוער מציינים כי הם מעלים לרשת תכנים בצורה מבוקרת ומוקפדת. בנות נוטות יותר להקפיד על בקרה בהעלאת התכנים בהשוואה לבנים.
3. מסקירה שנערכה עולה כי במקרים רבים לילדים אין את היכולת לצפות את ההשלכות ארוכות הטווח של מסירת פרסום מידע אישי, במיוחד במרחב הדיגיטלי.
4. 34% מבני הנוער מתחרטים על תכנים שהעלו או שלחו ברשת.

"טביעת האצבע הדיגיטלית שלי" (פתיח לשיעור)

שאלות לדיון:

1. מה חשבתם? מה הרגשתם בעקבות הסרטון?
2. ממה נובעת ההפתעה של שי-לי?
3. המנהל קיבל מידע אודות שי-לי מבית הספר הקודם ובאמצעות הרשת. כיצד לדעתכם הפערים במידע אליו נחשף ישפיעו החלטתו?

לצפייה בסרטון לחצו כאן

סרטון של רשת "אורט"

פאנל בעלי תפקידים (גוף השיעור)

נועם הוא תלמיד ישיבה מצטיין, אהוב על חבריו ושחקן כדורסל מעולה. בשבועות האחרונים התכונן למיונים לתוכנית ארצית לחילופי משלחות נוער בין מדינות. כחלק מתהליך המיון, הגיע נועם לריאיון אישי. במהלך הריאיון, הציג בפניו המראיין תמונה של יאיר ולצידו הכיתוב "יאיר האפס".

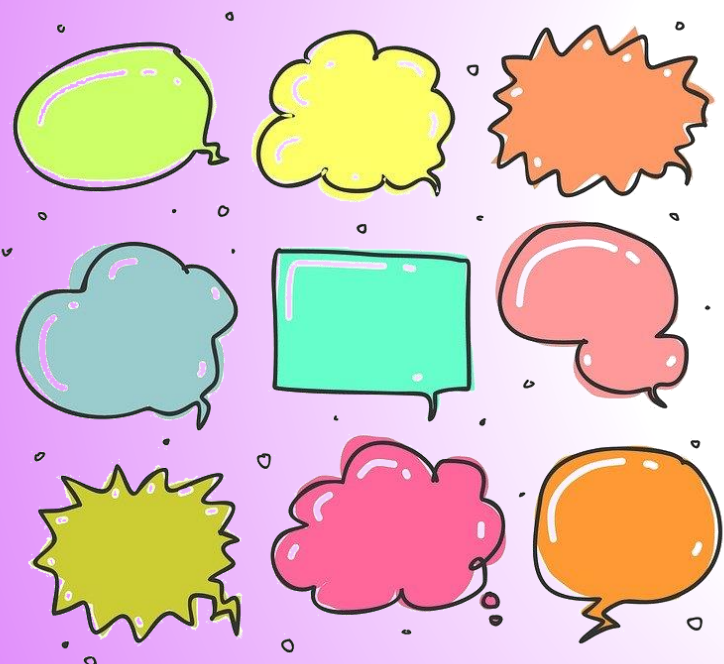
המראיין שאל את נועם: "מכיר את התמונה?"

נועם הופתע ושאל: "כיצד הגיעה התמונה לידיך?"

המראיין ענה: "בוא נתמקד בעיקר. מה הקשר שלך לתמונה?"

נועם חש אי נוחות וענה בחשש: "יאיר הצטרף לכיתתנו בתחילת כיתה י'. היינו חברים טובים עד שהתאקלם היטב והחל להסתובב עם חבר'ה אחרים ולא הסתכל לעברי. מאוד כעסתי, ורציתי לפגוע בו בחזרה. בלי לחשוב יותר מדי שלחתי את התמונה המביכה לקבוצה השכבתית עם הכיתוב: "יאיר האפס". **המראיין אמר:** "אנחנו ניקח בחשבון את הישגיך וכישוריך הרבים, אך יחד עם זאת לא נוכל להתעלם מהמעשה החמור שעשית. אתה יודע - המעשים שלנו מספרים מי אנחנו. תקבל תשובה בהקדם".

עבודה בקבוצות/בחדרים

✓ **קבוצה א:** תייצג את **נועם**: התלמיד שהגיע לריאיון

✓ **קבוצה ב:** תייצג את **יעל**: רכזת ארצית

✓ **קבוצה ג:** תייצג את **יואל**: יו"ר המשלחת והמראיין של

נועם

✓ **קבוצה ד:** תייצג את **יוסף**: רב המשלחת

✓ **קבוצה ה:** תייצג את **איתן**: בוגר התכנית לחילופי

משלחות נוער

נועם

העמדה שעליך להציג

אני מבין שהמעשה שלי היה לא בסדר. אני מתבייש בו ומצטער עליו עד היום. טעיתי. התנצלתי בפני יאיר והעניין גם טופל במסגרת בית הספר. היום, אני מאמין שצריך לבחון שלי ולא לשפוט אותי בגלל טעות חד פעמית שנעשתה בעבר באמצעות הרשת.

אתה תלמיד ישיבה מצטיין, אהוב על החברים ושחקן כדורסל מעולה. בשבועות האחרונים אתה מתכונן למיונים למשלחת חילופי נוער בעולם. בראיון הקודם הוצגה בפניך תמונה של נער, שהפצת ברשת ללא רשות, במטרה לפגוע בו ולהביך אותו. הגעת היום לראיון שני בפני וועדה אשר תבחן את התאמתך למשלחת.

בפאנל שיתקיים עליכם לשכנע את חברי הצוות בעמדתכם. תוכלו להיעזר במקורות המידע המצורפים: [הזכות להישכח](#).

לקראת הדיון בצוות, הכינו רשימת טיעונים המחזקים את עמדתכם.

יעל

רכזת ארצית.

כתלמידת תיכון חווית בריונות ברשת. את נושאת את הזיכרון של חוויית הפגיעה עד היום. קשה לך לחשוב שתלמיד שפגע בתלמיד אחר באמצעות הרשת ייקח חלק במשלחת ובכך עלול להקרין על תדמיתה של המשלחת כולה.

בפאנל שיתקיים עליכם לשכנע את חברי הצוות בעמדתכם. תוכלו להיעזר במקורות המידע המצורפים: [מנקים אחריך את הרשת"](#) (סרטון) [שיימינג ובריונות רשת- מאפיינים, סיכונים ודרכי התמודדות](#)

לקראת הדיון בצוות, הכינו רשימת טיעונים המחזקים את עמדתכם.

העמדה שעלייך להציג

יש להתייחס בחומרה למעשיו של נועם. התנהגותו של נועם הייתה התנהגות בריונית, מבלי שחשב איך מעשיו ישפיעו על יאיר. אין במשלחת מקום לאנשים המתנהגים בצורה כזו.

העמדה שעליך להציג

יש לשפוט את המקרה בגישה
מחמירה. התנהגותו של נועם
אינה תואמת את ערכי
המשלחת. בנוסף, הוא יכול
לחזור על מעשה דומה
בעתיד. על כן, יש לפסול את
מועמדותו.

אתה יו"ר המשלחת והמראיין של נועם בראיון הקודם
שנערך לו.

אתה מקפיד מאוד על ערכים של אתיקה ומוסר, כבוד
ואכפתיות, חברות ועזרה הדדית. אלו ערכי היסוד עליהם
הינך מבסס את פעילות המשלחת ומצפה מהחניכים לפעול
על פיהם בכל עת. אתה נוהג לנקוט בגישה של "אפס
סבלנות" כלפי אירועים שנובעים מחוסר כבוד לאחר.
אתה מאמין בחשיבה ובהפעלת שיקול דעת וחושש מגיוס
בני נוער למשלחת שעלולים לפעול באימפולסיביות.

בפאנל שיתקיים עליכם לשכנע את חברי הצוות בעמדתכם. תוכלו
להיעזר במקורות המידע המצורפים:
[מנקים אחר־את הרשת" \(סרטון\)](#)
[שיימינג ובריונות רשת- מאפיינים, סיכונים ודרכי התמודדות](#)
לקראת הדיון בצוות, הכינו רשימת טיעונים המחזקים את עמדתכם.

יוסף

אתה רב המשלחת.

אתה רב מסור וערכי המקנה לבני
נוער ערכים של תורת ישראל,
חברות, נאמנות וערבות הדדית.
מאמין בחזרה בתשובה ומתן
הזדמנות שנייה, גם אם הם טועים.

העמדה שעליך להציג

ראינו כי נועם בחור מוכשר ונבון. הוא
התנצל בכנות על המעשה ונראה כי
חזר בו מהטעות שעשה. אני חושב
שאנחנו צריכים לקבל אותו למשלחת,
ולא לפסול אותו עקב מעידה חד
פעמית.

בפאנל שיתקיים עליכם לשכנע את חברי הצוות בעמדתכם.
תוכלו להיעזר במקורות המידע המצורפים: [הזכות להישכח](#).

לקראת הדיון בצוות, הכינו רשימת טיעונים המחזקים את
עמדתכם.

איתן

אתה בוגר התוכנית לחילופי משלחות נוער ולוקח חלק באיתור המועמדים המתאימים לתוכנית.

לא מזמן סיימת את לימודיך בישיבה. אתה זוכר היטב כיצד התנהגת כנער בגילו של נועם.

העמדה שעליך להציג

כולנו היינו בגיל הזה. אתם בטח זוכרים. גם אני עשיתי שטויות במרחבי הרשת ולא חשבתי יותר מדי על ההשלכות, והיום אני בוגר התכנית. זה הכל חלק מגיל ההתבגרות. עוברים אותו.

בפאנל שיתקיים עליכם לשכנע את חברי הצוות בעמדתכם. תוכלו להיעזר במקורות המידע המצורפים: [הזכות להישכח](#).

לקראת הדיון בצוות, הכינו רשימת טיעונים המחזקים את עמדתכם.

שאלות לדיון כיתתי

- מה הרגשתם בזמן הקראת סיפור המקרה ובעת הדיון בקבוצה?
- עם מי מהדמויות הרגשתם חיבור? מדוע?
- האם בזמן פרסום תכנים אתם לוקחים בחשבון את ההשלכות של הפרסום עליכם ו/או על אחרים?
- מהם שיקולי הדעת שיכולים להנחות בני נוער בעת פרסום תכנים?

מה למדנו?

- כל פרסום שלנו ברשת מציג אותנו באור מסוים
- לכל פרסום שלנו ברשת יש השפעה על האופן שבו אחרים תופסים אותנו
- האופן שבו האחרים תופסים אותנו עשוי להשפיע עלינו ועל היחס כלפינו
- לפני כל פרסום ברשת עלינו להפעיל שיקול דעת ולבחון האם לפרסום יכולות להיות השלכות שאנו לא מעוניינים בהן, גם עלינו וגם על חברינו
- נעמיק את נקודת המבט ונבחין בין פרסומים מועילים, מקדמים ושמחים, לבין פרסומים פוגעניים, מסוכנים ושטחיים

מה למדנו?

- לכולנו אחריות אישית וחברתית לגבי תכנים שונים שאנו מפרסמים ברשת
- העצמת הטוב בפרסומים ברשת, היא גם באחריותנו, בידנו ובכוחנו
- ניקח בחשבון כי - "הטוב מתברר מתוך התגברות על הפכו..." עצם ההימנעות מההיפך מאפשרת את הטוב ונזכור כי- "היכולת והגבורה נבנים בכור המבחן של עמידה באתגרי המאבקים הקשים..." (הרב עודד וולנסקי, 'לנתבי הנצח'). יכולת ההתגברות נבנית מתוך ההתמודדות באתגר, פעם אחר פעם...

מחשב"ה - כלי להפעלת שיקול דעת לפני פרסום ברשת (סיום השיעור)

אם ענית כן? - שיתפתי

ואם לא?... - אז לא!

כל פרסום או LIKE

במחשב"ה תחילה

האם מה שאפרסם הוא מהימן ואמיתי?

מ מהימן

האם הפרסום הוא חברי ועוזר? האם מה שאפרסם עלול לפגוע בי או באחרים?

ח חברי

האם הייתי מוכן שהוריי יראו מה שאפרסם?

ש שיתוף

האם הפרסום נשלח בטוב? האם מה שאפרסם עוזר ומועיל?

ב בטוב

האם הפרסום הוא הכרחי?

ה הכרחי

כל פרסום או ליווי במחשב"ה תחילה

ס

מהימון?
האם סה שאפרסם
הוא מהימון ואמיתי?

ח

חברי?
האם המעשה חברי ועוזר
למישהו למשהו? האם הוא
עלול לפגוע בי או באחרים?

ש

שיתוף?
האם הייתי סוכן לשתף את
ההורים? האם הייתי רוצה
שהוריי יראו את הפרסום?

ד

בטוב?
האם הפרסום נשלח בטוב?
האם הפרסום עוזר ומועיל?

ה

הכרחי?
האם הפרסום הוא הכרחי?

